

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

21. november 2013*

Eelotsusetaotlus — EÜ artikkel 43 — Mootorsõidukid — Mootorsõiduki kasutamine liikmesriigis, kui see sõiduk on registreeritud teises liikmesriigis — Sellise sõiduki maksustamine esimesena nimetatud liikmesriigis sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel selle liikmesriigi teedel ja teises liikmesriigis sõiduki registreerimisel — Sõiduk, mida asjaomane kodanik kasutab nii eraviisiliselt kui ka sõitmiseks oma päritoluriigist töökohta, mis asub esimesena nimetatud liikmesriigis

Kohtuasjas C-302/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaad) 6. aprilli 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. juunil 2012, menetluses

X

versus

Minister van Financiën

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadžiev,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- X, esindaja: *advocaat* B. Schuver,
- Madalmaade valitsus, esindajad: B. Koopman ja C. Wissels,
- Kreeka valitsus, esindajad: M. Tassopoulou ja G. Papagianni,
- Euroopa Komisjon, esindajad: C. Barslev ja W. Roels,

olles 5. septembri 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotluse puudutab EÜ artikli 43 tõlgendamist.
- 2 Taotlus esitati X-i ja Minister van Financiëni (rahandusminister) vahelises kohtuvaidluses X-ile saadetud otsuse üle maksta tagantjärei sõiduautodelt ja mootorratastelt tasumisele kuuluv maks (edaspidi „mootorsõidukimaks”) seoses asjaomase sõiduki esmakordse kasutusele võtmisega Madalmaade teedel.

Õiguslik raamistik

- 3 Madalmaade 1992. aasta sõiduauto- ja mootorrattamaksu seaduse (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, *Staatsblad* 1992, nr 709, edaspidi „1992. aasta seadus”) artikli 1 lõike 1 kohaselt maksustatakse selle maksuga teatavad mootorsõidukid.
- 4 Mootorsõidukimaksu tasumise kohustus tekib 1992. aasta seaduse artikli 1 lõigete 2 ja 5 kohaselt sõiduki kandmisel Madalmaade riiklikku autoregistrisse. Kui aga Madalmaades registreerimata sõiduauto või mootorratta võtab kasutusele selles liikmesriigis elav füüsiline isik või seal asuv juriidiline isik, kuulub see maks tasumisele nimetatud mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaade teedel.
- 5 Kõnealuse seaduse artikli 5 lõikes 2 on sätestatud, et registreerimata sõiduauto või mootorratta puhul vastutab mootorsõidukimaksu tasumise eest isik, kes sõidukit tegelikult kasutab.
- 6 Sama seaduse artikli 9 lõike 1 kohaselt on sõiduauto maksumäär 45,2% kataloogijärgsest netohinnast, mida vähendatakse ja suurendatakse kooskõlas selles sättes tooduga. Nimetatud hind vastab tootjalt või importijalt edasimüüjale soovitatud müügihinnale, millest arvutatakse maha käibemaks.
- 7 Uute sõiduautode puhul on kataloogijärgne netohind Madalmaades sõiduki numbrimärgi väljastamise päeval kehtinud hind. Kasutatud sõiduautode puhul määratakse nende kataloogijärgne netohind kindlaks lähtuvalt nende esmakordsest kasutusele võtmisest Madalmaades või väljaspool Madalmaade territooriumi.
- 8 Sellise sõiduauto või mootorratta Madalmaade teedel esmakordsel kasutusele võtmisel, mis ei ole Madalmaades registreeritud ning mis on antud selles liikmesriigis elava füüsilise isiku või seal asuva juriidilise isiku kasutusse, lähtutakse mootorsõidukimaksu tasumisel põhikohtuasjas kõne all olevate siseriiklike õigusnormide kohaselt kasutatud sõiduautode kataloogijärgsest netohinnast.
- 9 Nimetatud maksu kogumisel kõnealustelt kasutatud sõidukitelt tuleb arvesse võtta juba möödunud kasutamisaega, vähendades maksusummat kindlaksmääratud protsendi võrra.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 10 X on Belgia kodanik. Tal on alates 1998. aastast Madalmaades ortodondi kabinet ning talle kuulub selles liikmesriigis maja, kus ta elab koos oma kaaslasega kabineti lahtiolekuajadel. Muul ajal elavad nad Belgia üürikorteris.
- 11 X-il on auto, mille ta ostis 2004. aastal Belgias ning mida ta kasutab nii selles liikmesriigis kui ka Madalmaades nii eraviisiliselt kui ka kutsetegevuse raames. Kohtutoimikust nähtub, et vahemaadest, mis X selle sõidukiga igal aastal läbib, on pool läbitud Belgias ja teine pool Madalmaades.
- 12 X registreeris auto Belgias ning tasus 4 957 euro suuruse Belgia maksu sõiduki kasutusele võtmise eest.

- 13 Madalmaade maksuhaldur tuvastas 19. juulil 2006, et X kasutas oma autot Madalmaade teedel, ilma et ta oleks tasunud mootorsõidukimaksu. Seetõttu tehti tema suhtes 17 315 euro suuruse maksu tagantjärele sissenõudmise otsus.
- 14 X esitas selle otsuse peale vaide, kuid Belastinginspecteur (maksuinspektor) jättis selle rahuldamata põhjusel, et X elab Madalmaades ning kasutab oma sõidukit Madalmaade avalikel teedel.
- 15 Rechtbank te Leeuwarden [...] rahuldab küll kaebuse, mille X esitas Belastinginspecteursi otsuse peale, kuid Gerechtshof te Leeuwarden rahuldab Minister van Financiëni apellatsioonkaebuse ning tühistas Rechtbank te Leeuwardeni otsuse.
- 16 Gerechtshof te Leeuwardeni sõnul ei saa X tugineda proportsionaalsuse põhimõttele, kuna sõidukit kasutatakse alaliselt peamiselt Madalmaades ja mootorsõidukimaks ei piira ühegi liidu õigusega kaitstud vabaduse kasutamist. Asjaolu, et X on tasunud kasutusele võtmise maksu Belgias, ei muuda siinkohal tema kui Madalmaade residentide kohustust tasuda selle sõiduki eest mootorsõidukimaks Madalmaade õigusaktide kohaselt.
- 17 X esitas Gerechtshof te Leeuwardeni otsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule. Selle kohtu sõnul on tuvastatud, et Madalmaade õigusnormide kohaselt elab X Madalmaades, kuid pole välistatud, et teda võib pidada ka Belgia residentiks Belgia õigusnormide alusel. Kuna seda asjaolu ei ole vaidlustatud, siis lähtub eelotsusetaotluse esitanud kohus eeldusest, et X elab ka Belgias ning et tema auto on mõeldud ka Belgias alaliselt kasutamiseks.
- 18 Neid asjaolusid arvestades otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas kaks liikmesriiki võivad oma maksualast pädevust eeskätt mootorsõidukite registreerimise maksu sissenõudmisel piiramatult teostada, kui liidu kodanik on siseriiklike õigusnormide alusel kahe liikmesriigi resident ja kasutab talle kuuluvat mootorsõidukit tõepoolest alaliselt mõlemas liikmesriigis?
2. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas sellistel asjaoludel, nagu on kujunenud käesolevas asjas, võib proportsionaalsuse põhimõttel olla registreerimismaksu sissenõudmise raames korrigeeriv toime, ning kui see on nii, siis kas selle tulemusena allub iga liikmesriik või üks nimetatud liikmesriikidest oma maksualase pädevuse teostamisel teatavatele piirangutele, ja kuidas tuleb kõnealused piirangud kujundada?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 19 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei viita oma küsimustes ühelegi liidu õigusnormile, mille Euroopa Kohus peaks oma hinnangu aluseks võtma.
- 20 Sarnases olukorras on Euroopa Kohus täpsustanud, et ta peab kogu siseriikliku kohtu esitatud teabe ja eeskätt eelotsusetaotluse põhjenduste alusel välja selgitama liidu õiguse asjakohased sätted, arvestades põhikohtuvaidluse esemega (5. mai 2011. aasta otsus kohtuasjas C-537/09: Bartlett jt, EKL 2011, lk I-3417, punkt 36).
- 21 Võttes arvesse asjaolu, et X on Belgia kodanik, kes töötab ortodondina füüsilisest isikust ettevõtjana Madalmaades ning et maksu tagantjärele sissenõudmise otsus saadeti talle 2006. aasta juulis, tuleb Euroopa Kohtul käesolevas asjas analüüsida eelotsuse küsimusi EÜ artiklis 43 sätestatud asutamisevabadust silmas pidades.

- 22 Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi, mida on otstarbekas analüüsida koos, mõista nii, et kohus soovib sisuliselt teada, kas EÜ artiklit 43 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt tuleb teises liikmesriigis registreeritud ja selle registreerimise alusel juba maksustatud mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel liikmesriigi teedel tasuta maks, kui see sõiduk on peamiselt mõeldud tegelikult ja alaliseks kasutamiseks mõlemas liikmesriigis või kui seda sõidukit tõepoolest niimoodi kasutatakse.
- 23 Siinkohal tuleb meenutada, et arvestamata teatud erandeid, mis põhikohtuasja juhtumite seisukohast tähtsust ei oma, ei ole mootorsõidukite maksustamist Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud. Seega on liikmesriigid vabad maksude üle otsustama, tingimusel et nad jäävad liidu õigusega sätestatud piiridesse (vt 26. aprilli 2012. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-578/10–C-580/10: van Putten jt, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 27. aprilli 2012. aasta määrus kohtuasjas C-114/11: Notermans-Boddenberg, punkt 21).
- 24 Mootorsõidukite registreerimismaksu osas välja kujunenud kohtupraktika kohaselt võib liikmesriik maksustada teises liikmesriigis registreeritud sõiduauto registreerimismaksuga, kui see sõiduk on mõeldud alaliseks kasutamiseks peamiselt esimesena nimetatud liikmesriigi territooriumil või kui seda tegelikult niimoodi kasutatakse (vt eespool viidatud kohtuotsus van Putten jt, punkt 46, ja eespool viidatud kohtumäärus Notermans-Boddenberg, punkt 26).
- 25 Konkreetsemalt mootorsõidukimaksu osas on Euroopa Kohus juba tuvastanud, et kui sõidukid, mis ei ole Madalmaades registreeritud, on mõeldud alaliseks kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil või kui neid tegelikult niimoodi kasutatakse, ei kohelda isikut, kes elab Madalmaades ja kasutab sellist sõidukit, erinevalt sellest isikust, kes samadel tingimustel kasutab sõidukit, mis on registreeritud selles liikmesriigis, kuna viimati nimetatud sõidukit, mis on samuti mõeldud alaliseks kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil, on selle Madalmaades registreerimisel juba maksustatud mootorsõidukimaksuga (vt eespool viidatud kohtuotsus van Putten jt, punkt 50, ning eespool viidatud kohtumäärus Notermans-Boddenberg, punkt 27).
- 26 Lisaks on kohus leidnud, et neil asjaoludel ja sarnaselt maksuga, mis tuleb tasuta sõiduki Madalmaades registreerimisel, on kohustus tasuta mootorsõidukimaks Madalmaades registreerimata sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaade teedel põhjendatud, tingimusel et selle maksu määramisel võetakse arvesse – nagu näib tulenevat 1992. aasta seadusest – sõiduki kulumit sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel (vt eespool viidatud kohtuotsus van Putten jt, punkt 51, ning eespool viidatud kohtumäärus Notermans-Boddenberg, punkt 28).
- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, kas pelk asjaolu, et sõiduk on mõeldud tegelikult ja alaliseks kasutamiseks või et seda sõidukit kasutatakse tõepoolest alaliselt mitte ainult Madalmaades, vaid ka selle liikmesriigi territooriumil, kus sõiduk on registreeritud, annab alust piirata nende kahe liikmesriigi maksualast pädevust.
- 28 Sellega seoses tuleb meenutada, et kui liidu tasandil ei ole ühtlustamist toimunud, ei kujuta ebasoodne olukord, mis võib tuleneda erinevate liikmesriikide maksualase pädevuse paralleelsest teostamisest, endast asutamishabaduse piirangut, kui selline pädevuse teostamine ei ole diskrimineeriv (vt 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-157/10: Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, EKL 2011, lk I-13023, punkt 38).
- 29 Pealegi tuleb meeles pidada, et isegi juhul, kui mootorsõidukimaksu ja Belgia kasutusele võtmise maksu määramise alus oleks sama, ei ole liikmesriik kohustatud kohandama oma maksusüsteemi teiste liikmesriikide erinevate maksusüsteemide järgi, et kaotada topeltmaksustamine, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 48 viitega eespool viidatud kohtuotsusele Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (punkt 39).

- 30 Isegi kui X kasutab käesolevas asjas kõnealust sõidukit nii eraviisiliselt kui ka teises liikmesriigis asuvasse töökohta jõudmiseks, ei sea põhikohtuasjas kõnealused õigusnormid teda halvemasse olukorda võrreldes isikutega, kes töötavad füüsilisest isikust ettevõtjana ning on juba mootorsõidukimaksu tasunud, eeldusel et kõik Madalmaade residendid, on nad siis füüsilisest isikust ettevõtjad või mitte, peavad seda maksu tasuma kas mootorsõiduki kandmisel Madalmaade riiklikku registrisse või teises liikmesriigis registreeritud sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaade teedel (vt selle kohta seoses EÜ artikliga 39 eespool viidatud kohtumäärus Notermans-Boddenberg, punkt 30).
- 31 Maksustamise seisukohast ebasoodsam olukord võrreldes sellega, milles X oli enne asutamisvabaduse kasutamist Madalmaades ja mis tuleneb üksnes kahe asjaomase liikmesriigi maksualase pädevuse mittediskrimineerivast teostamisest, ei ole seega vastuolus EÜ artikliga 43.
- 32 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimustele vastata, et EÜ artiklit 43 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt tuleb teises liikmesriigis registreeritud ja selle registreerimise alusel juba maksustatud mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel liikmesriigi teedel tasuda maks, kui see sõiduk on peamiselt mõeldud tegelikult ja alaliseks kasutamiseks mõlemas liikmesriigis või kui seda sõidukit tõepoolest niimoodi kasutatakse, tingimusel et see maks ei ole diskrimineeriv.

Kohtukulud

- 33 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

EÜ artiklit 43 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt tuleb teises liikmesriigis registreeritud ja selle registreerimise alusel juba maksustatud mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel liikmesriigi teedel tasuda maks, kui see sõiduk on peamiselt mõeldud tegelikult ja alaliseks kasutamiseks mõlemas liikmesriigis või kui seda sõidukit tõepoolest niimoodi kasutatakse, tingimusel et see maks ei ole diskrimineeriv.

Allkirjad